

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Studieplan for

Årsstudium i kristendomskunnskap

(60 studiepoeng)

Studieåret 2014-2015

FJELLHAUG INTERNASJONALE HØGSKOLE

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Innledning.....	3
1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendomskunnskap.....	3
2. Opptak	3
2.1 Opptak	3
2.2 Opptakskrav	3
3. Studiets hovedmålsetting.....	3
3.1 Studiets hovedmålsetting.....	3
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?	3
4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå	4
5. Studiets faglige profil	4
5.1 Studieåret.....	4
5.2 Undervisningsspråk	5
5.3 Timetall og pensummengde	5
5.4 Evaluerings- og vurderingsformer	5
6. Studiets pedagogiske profil	5
6.1 Studiets pedagogiske profil	5
6.2 Oppgaveskriving i høyere utdanning	5
7. Studieprogrammets oppbygning	6
8. Kvalitetssikring av studiet.....	7
9. Emnebeskrivelser	8
RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)	8
RLE1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)	12
RLE1003 Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp/ECTS).....	15
RLE1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS).....	18
EX1001 Examen philosophicum (10 stp/ECTS)	21
BM1001 Innføring i misjonsvitenskap (10 stp/ECTS)	25
RLE1007 Bibelfag (10 stp/ECTS)	27

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for årsstudium i kristendomskunnskap tar utgangspunkt i følgende dokumenter: “Lov om universiteter og høyskoler” (2005), “Forskrift om grader og yrkesutdanninger” (2005), “Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole” (2010).

Årsstudium i kristendomskunnskap er godkjent av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 28. september 1999. Revidert studieplan er godkjent av Fjellhaug Internasjonale Høgskoles styre 28. oktober 2011.

1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendomskunnskap

Årsstudiet i kristendomskunnskap oppnås på grunnlag av eksamener av til sammen 60 studiepoengs omfang og har en normert studietid på 1 år. Det er mulighet for å gjennomføre studiet på deltid.

2. Opptak

2.1 Opptak

Det er opptak til studiet både i høstsemesteret og vårsemesteret. Søknad om opptak til høstsemesteret skjer gjennom Samordna Opptak, til vårsemesteret er det lokalt opptak. Ved søknad via Samordna opptak gjelder de nasjonalt fastsatte søknadsfristene. Ved søknad til lokalt opptak kunngjøres søknadsfrister for hvert opptak på høgskolens nettsider.

2.2 Opptakskrav

Opptakskravet er enten generell studiekompetanse (GENS) eller realkompetanse etter gjeldende regler.

For nærmere bestemmelser om opptak og opptakskrav henvises det til “Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole” (2010) som er tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Studiets hovedmålsetting

Årsstudium i kristendomskunnskap er et ettårig studium som gir en grunnleggende innføring i Bibelen, den kristne tro og møte med andre livssyn og religioner. Studiet sikter på å gi økt kunnskap om den kristne tro og livstolkning.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Årsstudium i kristendomskunnskap gir økt forståelse for den kristne tro, historie og praksis. Studiet kan kvalifisere til både frivillig og lønnet arbeid i menighet og kristne organisasjoner med fokus på barn, unge og misjon.

Med nødvendig tilleggsutdannelse innenfor RLE og pedagogikk kan studiet kvalifisere til undervisning i religion, livssyn og etikk på grunnskolenivå og i videregående opplæring.

Årsstudiet kan inngå i annen type utdanning og kan også inngå i et videre studium innenfor kristendomskunnskap eller teologi.

4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
- ha kunnskap om Bibelen som helhet og kunnskap om utvalgte sentrale deler - ha kunnskap om kristendommens historie, utbredelse og den kristne kirkes tros- og livstolkning - ha kunnskap om de store verdensreligionene med utgangspunkt i deres historiske utvikling, lære og praktiske funksjon - ha kunnskap om ulike livssyn og særtrekk ved nyreligiøsiteten - ha kunnskap om ulike etiske modeller og - ha kunnskap om religions- og kulturbegrepet og ha kunnskap om hvilke følger det flerkulturelle samfunnet får for religionens plass i samfunnet	- kan planlegge og gjennomføre kristen formidling i en menighets- og undervisnings-sammenheng - kan formidle sentralt fagstoff om kristen tro slik at det belyser en problemstilling - kunne anvende ulike hermeneutiske metoder og verktøy i fortolkningen av tekster og særlig bibeltekster - ha evne til å møte mennesker med ulike religiøse eller teologiske oppfatninger med kunnskap og respekt - drøfte utfordringer som det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet medfører og kunne bidra til konstruktiv dialog mellom ulike religioner og kulturer - kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer	- kan skrive fagoppgaver på høyere nivå innenfor rammen av 1. syklus - ha evne til å bidra og utvikle ulike former for dialog i religiøse og etiske spørsmål - kan bidra til utvikling av god praksis innenfor fagområdet ut i fra faglige forutsetninger og innsikt i yrkesetiske problemstillinger

5. Studiets faglige profil

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker

5.2 Undervisningsspråk

Norsk. Enkelte emner og forelesninger kan gis på et annet nordisk språk eller engelsk.

5.3 Timetall og pensummengde

Det er i hvert emne angitt antall undervisningstimer. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, kreves det obligatorisk fremmøte. Fraværet skal da være mindre enn 30% i det enkelte emne. Emne av 10 studiepoengs omfang på 1000-nivå har 48 undervisningstimer, mens emner av 10 studiepoengs omfang på 2000-nivå har 40 undervisningstimer.

I emner av 10 studiepoengs omfang er lesepensumet mellom 770-800 sider. Studenter som velger prosessorientert vurderingsform må beregne å lese tilleggslitteratur som belyser den problemstillingen som studenten skal besvare.

5.4 Evaluerings- og vurderingsformer

Hvert enkelt emne har en selvstendig evalueringsform. Studenten kan i de fleste emner velge mellom prosessorientert oppgaveskriving eller klausureksamen som vurderingsform. De fleste emner har arbeidskrav som må fullføres for å få vurdering i emnet. Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. I enkelte emner benyttes vurderingsformen Bestått/ikke bestått.

For mer informasjon om vurderingsuttrykk og eksamen osv. henvises det til "Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole" (2010).

6. Studiets pedagogiske profil

6.1 Studiets pedagogiske profil

Innholdet i de forskjellige emnene formidles og bearbeides gjennom forelesninger, veiledning, lesing av litteratur, seminararbeid, gruppediskusjoner og endelig ved et avsluttende studentarbeid med påfølgende vurdering.

Studiet er ment tilrettelagt så fleksibelt at det kan tas enten som deltidsstudium over lengre tid, eller som et heltidsstudium. Det forutsettes at studentene har tilgang til Internett. Siden studiet er emnebasert, kan studentene ta ulike deler og i ulikt tempo. En vesentlig del av kommunikasjonen mellom høgskolen/lærerene og studentene kunne skje via høgskolens læringsplattform (*Fronter*).

6.2 Oppgaveskriving i høyere utdanning

I de fleste emner kan studenten velge enten å skrive en oppgave eller gjennomføre en klausureksamen. Mange studenter opplever det som meningsfullt, men krevende å skrive fagoppgaver. En hensikt med oppgaveskriving er at studenten gjennom lesing av faglitteratur og gjennom egen tekst skal kunne presentere og drøfte et sakskompleks, analysere og kritisk reflektere over andres fremstilling av et tema og uttrykke og begrunne sine egne meninger. Gjennom skriving av fagoppgaver skal studenten også vise at vedkommende kan:

- strukturere fagteksten på en slik måte at den presenterer temaet på en logisk måte
- anvende korrekt terminologi
- føre referanser og litteraturliste

Høgskolen tilbyr hvert høstsemester et skrivekurs som gir en introduksjon til skriveprosessen og en innføring i formelle krav til utforming av fagoppgaver. I tillegg vil det bli gitt fagspesifikk oppgaveveiledning i de emner studenten skal skrive oppgave i, med mulighet for respons på oppgaveutkast fra faglærer.

For skrive- og skriveprosesser anbefaler høgskolen læreboken om fagskriving:

- Tove Pettersen (2009): *Skriv. Fra idé til fagoppgave*. Oslo: Gyldendal Akademisk, 120 sider

For informasjon og tips om formelle krav til fagoppgaver anbefaler høgskolen:

- Rognsaa, Aage (2010): *Prosjektoppgaven. Krav til utforming*. Oslo: Universitetsforlaget, 150 sider.

7. Studieprogrammets oppbygning

Studieprogrammet består av seks emner som til sammen utgjør 60 studiepoeng og som er definert på 1000-nivå:

RLE1001	Innføring i Bibelen (10 stp)
RLE1002	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp)
RLE1003	Kristen tro og livstolkning (10 stp)
RLE1004	Verdensreligionene (10 stp)
RLE1007	Bibelfag (10 stp)
og enten	
EX1001	Examen philosophicum (10stp)
eller	
BM1001	Innføring i misjonsvitenskap (10stp)

Emnene undervises følgende tidspunkt i løpet av studieåret:

2. semester, vår	RLE1003 Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp)	RLE1004 Verdensreligionene (10 stp)	RLE1007 Bibelfag (10 stp)
1. semester, høst	RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp)	Enten EX1001 Examen philosophicum (10stp) eller BM1001 Innføring i misjonsvitenskap (10stp)	RLE1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp)

8. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. I 2009 ble høgskolens kvalitetssikringssystem godkjent av NOKUT. Jevnlig skal både ansatte og studenter gjennomføre evaluering av studiekvaliteten. Studentene skal foreta evalueringer av enkeltemner, og videre skal de evaluere den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

Akademisk råd er institusjonens øverste faglige råd med vedtaksmyndighet. Akademisk råd behandler og fatter vedtak i saker som omhandler undervisning, eksamensordninger, undervisningssemester og studieprogrammets læringsmål. Akademisk råd fastsetter også kvalitetssikringstiltak for studiene. Det er to studentrepresentanter med tale- og stemmerett i Akademisk råd.

En viktig del av studiets kvalitetssikring er aktiv bruk av sensorrapporter fra eksterne sensorer. De fleste emner vil i den avsluttende vurderingsformen, det vil si på oppgaven eller kausureksamenene, normalt ha ekstern sensor. For utvalgte emner vil ekstern sensor i etterkant av sensuren utforme en sensorrappport for emnet. Sensorrapporten vurderer emnets innhold, læringsmål og pensumlitteratur og kommer med tilrådinger for eventuell faglig videreutvikling av emnet/fagområdet. Alternativt kan det gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsformen. Sensorrapporter blir forelagt og drøftet i Akademisk råd, som fatter eventuelle kvalitetssikringsvedtak.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til ”Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole” som er tilgjengelig Fronter.

9. Emnebeskrivelser

RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1001
Emnenavn:	Innføring i Bibelen
Emnenavn nynorsk:	Innføring i Bibelen
Emnenavn engelsk:	Introduction to the Bible
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Håkon Sunde Pedersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp mot KRL101-101 5 stp mot KRL101-103
Hjelpemiddelliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det gamle testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike GT-bøkernes tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på 1, 2 og 5. Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok
- gjøre rede for Israels historie fra tidlig kongetid til eksiltid og grunnleggende problemstillinger knyttet til denne perioden i Israels historie
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det nye testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike NT-bøkernes tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Romerbrevet, 1. Korintierbrev, Efeserbrevet, 1. Timoteusbrev, 1. Petersbrev og Johannes' Åpenbaring
- gjør rede for form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet. Følgende tekster skal gjennomgå med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd: Matteus 3,13-17; 5,1-20; 8,1-34; 9,35-11,1; 13,1-52; 15,21-28; 16,13-28, 21,1-11; 24,1-22; 28,16-20
- gjøre kort rede for Det nye testamentets tidshistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene og grunnleggende problemstillinger knyttet til Bibelens tekst- og kanonhistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene ved Bibelens virkningshistorie i Vestens samfunns- og kulturhistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene i Bibelens historie i Danmark/Norge med særlig vekt på oversettelseproblematikk og bibelsyn

- drøfte spørsmål knyttet til Bibelen som én stor og helhetlig fortelling

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bøkens tilblivelse, innhold og betydning
- anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning på innledningsstoff til Bibelen og treffe begrunnede valg
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff i relevante oppslagsverk, evangeliesynopse og kommentarlitteratur, og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en bibelteologisk problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning i og om Bibelen ut fra gjeldende læreplan for grunnskolen og videregående opplæring

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
- formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bibelbøkens tilblivelse, oppbygning og innhold. I arbeidet med Det gamle testamentet vil det bli særlig lagt vekt på 1, 2 og 5 Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok. Videre gis det en grunnleggende innføring i Israels historie fra tidlig kongetid til eksilet og ulike problemstillinger knyttet til denne historieperioden drøftes. I arbeidet med Det nye testamentets skrftsamling legges det særlig vekt på Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Efeserbrevet, 1. Petersbrev og Johannes' Åpenbaring. Det nye testamentets tidshistorie belyses. Det gis også en innføring i form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd. Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie og senere virkningshistorie hvor særlig oversettelsesproblematikk og bibelsyn vil drøftes.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av totalt 48 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Fronter og få tilbakemelding av faglærer.

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Proessorientert vurderingsform:

Skrive en oppgave over oppgitt tema. Oppgaven skal være på 3000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 30 % fravær.
2. Levere inn utkast til oppgave på Fronter innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer.

Kandidater som har meldt seg opp til proessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klausureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes som eget emnekompendium ved høgsolen.

Det gamle testamente:

Matthews, Victor H. (2002): *A Brief History of Ancient Israel*. Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press, ss. 35-124.

og enten:

House, Paul R. and Mitchell, Eric (2007): *Old Testament Survey*. 2nd Edition. Nashville, Tennessee: B&H Academic, ss. 1-64, 81-90, 141-195, 267-291.

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje (1999): *Den store fortellingen*. Oslo: Det Norske Bibelselskap, ss. 65-175.

eller:

Bandstra, Barry I. (2009): *Reading the Old Testament: Introduction to the Hebrew Bible*. 4th edition. Belmont, CA: Wadsworth Gencage Learning, ss. 1-33, 77-147, 186-201, 260-396.

Det nye testamente:

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje (1999): *Den store fortellingen*. Oslo: Det Norske Bibelselskap, ss. 17-64 og 176-382.

og enten:

Kvalbein, Hans (1998): *Fortolkning til Matteusevangeliet. Bind I og II*. Oslo: Luther forlag, ss. 102-108, 124-149, 212-233, 264-285, 11-33, 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

eller:

Kjær, Torben (2014): *Matthæus-Evangeliet I*. Fredericia: Credo Forlag, ss. 77-81, 99-125, 207-229, 248-287, 343-378.

og

Kvalbein, Hans (1998): *Fortolkning til Matteusevangeliet. Bind I og II*. Oslo: Luther forlag, ss. 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

RLE1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1002
Emnenavn:	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn nynorsk:	Kyrkjehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Church History and Christian Churches
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Kenneth Ellefsen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp mot KRL102
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved kristendommens fremvekst og utvikling under Romerriket, med særlig vekt på utviklingen fra frikirke til statskirke og den teologiske tenkning
- gjøre rede for hovedtrekkene ved middelalderkirken med særlig vekt på den teologiske tenkingen, utviklingen av klosterbevegelsene og forholdet mellom stat og kirke
- gjøre rede for hovedtrekkene ved reformasjonen og utviklingen av de protestantiske kirkesamfunn
- gjøre rede for hovedtrekkene ved kirkens historie etter 1600 med særlig vekt på konfesjonalisering og kristendommens utbredelse i Amerika, Asia og Afrika
- gjøre rede for fremveksten av den økumeniske bevegelsen på 1900-tallet
- gjøre rede for norsk eller sitt eget lands kirkehistorie med særlig vekt på kristningsperioden, reformasjonstiden og nyere tid
- gjøre rede for historien, utbredelsen, organiseringen og det teologiske særpreget til de ortodokse kirker, den romersk-katolske kirke, de lutherske kirker, de reformerte kirker, den anglikanske kirke, baptisamen, metodismen, adventistsamfunnet og den pinsekarismatiske bevegelsen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristendommens historie og ulike kirkesamfunn og fremstille dette på en sakssvarende måte
- planlegge og gjennomføre undervisning om kristendommens historie og ulike kristne kirkesamfunn i samsvar med gjeldende læreplan for grunnskolen og videregående opplæring

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer
- presentere ulike kirkesamfunns egenart og selvforståelse på en sakssvarende måte

Emnets innhold:

Emnet sikter på å gjøre rede for kristendommens utbredelse, den teologiske tenkningen og fremveksten av ulike kirkesamfunn, fra oldkirkens tid og til i dag. Emnet skal gi en oversikt over den kristne kirkes historie og misjonsutbredelse i lys av den sosiale, og kulturelle og politiske kontekst. Emnet er et innføringsstudium og vil således gi et oversiktsbilde over de ulike epokene i kristendommens historie, med særlig vekt på oldkirken, middelalderen, reformasjonen og tiden etter 1800. Emnet gir også en innføring i norsk kirkehistorie fra kristningsperioden og frem til i dag. Utenlandske studenter kan legge opp 250 sider i sitt eget lands kirkehistorie etter avtale med faglærer.

Organisering og arbeidsmåter:

Det tilbys 48 undervisningstimer i emnet fordelt på henholdsvis 24 timer i allmenn kirkehistorie, 12 timer i konfesjonskunnskap og 12 timer i norsk kirkehistorie. Undervisningen består hovedsakelig av forelesninger. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Fronter og få tilbakemelding av faglærer.

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Prosessorientert vurderingsform:

Skrive en oppgave over oppgitt tema. Oppgaven skal være på 3000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 30 % fravær.
2. Levere inn utkast til oppgave på Fronter innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer.

Kandidater som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klausureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes som eget emnekompendium ved høgsolen.

Rasmussen, Tarald og Thomassen, Einar (2002): *Kristendommen. En historisk innføring*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 45-369.

Sødal, Helje Kringlebotn (red.) (2002): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand, Høyskoleforlaget, ss. 9-96, 155-190, 199-229 og 255-297.

og enten:

Elstad, Hallgeir og Halse, Per (2002): *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 13-228 og 261-277.

eller:

Larsen, Martin Schwarz (1998): *Danmarks kirkehistorie*. København: Gyldendal forlag, ss.12-36 og 100-330.

eller:

250 sider om sitt eget lands kirkehistorie som godkjennes av faglærer.

RLE1003 Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1003
Emnenavn:	Kristen tro, etikk og livstolkning
Emnenavn nynorsk:	Kristen tru, etikk og livstolking
Emnenavn engelsk:	Christian Belief, Ethics and Interpretation of Life
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	7 stp mot KRL103
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedpunktene i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen
- forklare sammenhengen mellom de forskjellige hovedpunktene i den kristne tro
- gjøre rede for noen av de viktigste tolkningene av de sentrale punktene i den kristne tro, slik dette kommer til uttrykk i andre konfesjoner enn den lutherske
- gjøre rede for hovedtrekkene i kristne etikken og kunne drøfte forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk
- gjøre rede for det etiske materiale i Bibelen og drøfte hvordan dette kan anvendes i etisk argumentasjon
- drøfte utvalgte emner fra områdeetikken

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- argumentere for egne dogmatiske og etiske oppfatninger og begrunne disse
- reflektere kritisk over egen forståelse av den kristne tro, fagets tematikk og utvikle sin kunnskap om kristen tro og livstolkning
- planlegge og gjennomføre undervisning om kristen tro og etikk ut i fra gjeldende læreplan for grunnskolen og videregående opplæring

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- beherske faglig relevante verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Emnet består av temaområdene kristen troslære (dogmatikk) og kristen etikk og gir en første innføring i disse. Troslæren sikter på å gi en helhetsinnføring i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen. Studentene skal tilegne seg kunnskap om kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud og frelsen, kirken og nådemidlene. Undervisningen sikter på å gi en innsikt i forskjellige teologiske forklaringer på disse ulike temaene, slik at studentene settes i stand til å reflektere hvordan troslæren kan tenkes sammen i et større og helhetlig system.

Videre gir emnet en innføring i kristen etikk. Studentene skal tilegne seg kunnskap om det bibelske grunnlaget for etikken og kunne drøfte forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Det gis en innføring i det etiske materialet i Bibelen, og studentene skal kunne drøfte hvordan Bibelen kan danne grunnlaget for en kristen livstolkning. Det gis også en innføring i enkelte emner fra områdeetikken, der en drøfter mulige konsekvenser av bibelmaterialet og det kristne menneskesyn for livet i familie og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer, hvorav 28 undervisningstimer i troslære og 20 timer i kristen etikk.

Vurdering og eksamen:

En femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av den skriftlige klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen

Brunvoll, Arve (1972 eller senere utgaver): *Den norske kirkes bekjennelsesskrifter*. Oslo: Lunde forlag, 150 sider.

Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen, Svein Olaf (2011): *Kristen etikk – en innføring*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 13-232.

Teigen, Arne Helge (2008): *Innføring i kristen tro*. Oslo: FMH-forlaget, 300 sider.

Stott, John (2006): *Issues Facing Christianity Today*. 4th ed. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, ss. 23-70, 442-499.

RLE1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1004
Emnenavn:	Verdensreligionene
Emnenavn nynorsk:	Verdsreligionane
Emnenavn engelsk:	World Religions
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Status:	Obligatorisk emne
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Frank-Ole Thoresen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	8 stp mot KRL104
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte religionsteorier og religioners plass og funksjon i samfunnet
- gjøre rede for hovedtrekkene ved hinduismen som verdensreligion, med særlig vekt på hinduismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer
- gjøre rede for hovedtrekkene ved buddhismen med særlig vekt på Buddhas liv og lære, høytider og buddhistiske hovedretninger
- gjøre rede for kinesisk religiøsitet med vekt på konfutsianismen, daoismen og kinesisk buddhisme
- gjøre rede for hovedtrekkene ved jødedommens historie, tro, moderne retninger og festkalender
- gjøre rede for antisemittismens historie med vekt på forholdet mellom kirke og jødedom i middelalderen og antisemittismen i Europa i moderne tid
- gjøre rede for islam med særlig vekt på Muhammeds liv og lære samt islams videre utbredelse og historie
- gjøre rede for hovedtrekkene ved i muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i hovedretningene sunni og shia
- gjøre rede for hovedtrekkene i muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i ulike bevegelser i islam, med hovedvekt på islamisme, sufisme og folkeislam
- gjøre rede for hvordan ulike muslimske bevegelser kommer til uttrykk i en spesifikk kulturell og geografisk kontekst

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om aktuelle religionsteorier og verdensreligionene slik at dette belyser en problemstilling

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
- kunne møte mennesker med annen religiøs ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i de fem store verdensreligionene. De ulike verdensreligionene, jødedommen, islam, hinduismen, buddhismen og kinesisk religion skal studeres ut fra et historisk perspektiv og deres respektive tros- og atferdsformer. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i religionsteorier og drøfter religionenes rolle og funksjon i det moderne samfunnet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger. Det undervises 4 timer i religionsteori, 20 timer i hinduisme, buddhisme og kinesisk religion, 10 timer i jødedom og 14 timer i islam.

I tilknytning til emnet arrangerer høgskolen et femukers studieopphold til enten Asia eller Øst-Afrika. Formålet med studieturen er å gi studentene innblikk i lokal religionspraksis og kultur, og deler av undervisningen blir gitt under studieturen. Studieturen til Asia vil ha et særlig fokus på buddhismen, mens studieturen til Øst-Afrika har et særlig fokus på islam. Høgskolen kunngjør i begynnelsen av høstsemesteret hvilket område/land studieturen planlegges og studentene må påberegne en ekstra utgift i tilknytning til studieturen.

Vurdering og eksamen:

En femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av den skriftlige klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Neegaard, Gunnar (red.) (2006): *Logos og Dharma. Religioner, livssyn og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 17-40.

Gilhus, Ingvild S. og Mikaelsson, Lisbeth (2007): *Hva er religion*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 17-66, 86-112, 130-145.

Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R. (2008): *Hinduismen og buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 37-67, 77-145, 172-266, 273-278 og 317-330.

Opsal, Jan (2005): *Lydighetens vei. Islams veier til vår tid*. Oslo: Universitetsforlaget (2. utg.), ss. 11-232, 251-263, 289-305, 307-326(!)

Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi G. (1999): *Jødedommen og islam*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 16-108.

og enten:

Redse, Arne (2010): *Kinesisk religion og religiøsitet*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, ss. 13-100.

eller:

Ching, Julia (1993): *Chinese Religions*. London: MacMillian Press, ss. 33-67, 85-118, 121-152, 205-220.

! Som alternativ til Opsal (2005), ss. 307-326 kan studentene velge:

Simonsen, Jørgen Bæk (2008): *Hvad er islam?* København: Akademisk Forlag (2. udg.), ss. 113-131.

EX1001 Examen philosophicum (10 stp/ECTS)

Emnekode:	EX1001
Emnenavn:	Examen philosophicum
Emnenavn nynorsk:	Examen philosophicum
Emnenavn engelsk:	Examen Philosophicum
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp mot RLE1005 10 stp mot EX100
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Ingen hjelpemidler
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for Vestens filosofi- og vitenskapshistorie og hvordan sentrale tenkere har forstått synet på mennesket, virkeligheten, og menneskets plass i samfunnet
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom filosofi og kristen tro er forstått av enkelte sentrale filosofer
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom menneske og samfunnsfellesskap er forstått av sentrale tenkere i filosofihistorien
- gjøre rede for hvordan sentrale tenkere i filosofihistorien har forstått grunnlaget for etisk erkjennelse
- gjøre rede for sentrale normative etiske teorier og hvordan disse begrunnes
- forklare hvordan etiske teorier og argumentasjon kan anvendes i forhold til forsknings- og yrkesetiske problemstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemstillinger fra filosofi- og vitenskapshistorie
- drøfte hvordan forskjellige metaetiske teorier blir avgjørende for forskjellige etiske løsninger, valg og begrunnelse

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere selvstendig over grunnleggende filosofiske problemstillinger
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- anvende forskningsetiske problemstillinger i sitt videre studium
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i filosofi- og vitenskapshistorien og allmenn etikk. Det vektlegges at studentene skal tilegne seg innsikt og forstå sammenhengen mellom erkjennelsesteori, virkelighetsteori og filosofisk helhetsanskuelse hos sentrale filosofer fra antikken frem til i dag. Det gis også en innføring i grunnleggende etiske teorier og hvordan disse er begrunnet hos sentrale filosofer. Gjennom studiet av ulike etiske teorier skal studentene få øvelse i å se sammenhengene mellom etisk grunnlagsteori, problemløsning og begrunnelse. Som et forberedende studium vil emnet gi en innføring i forskningsetiske problemstillinger og vitenskapsetikk. Studenten kan i etikken velge mellom å lese etiske primærttekster eller oversiktslitteratur.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 48 undervisningstimer. Det gis 24 undervisningstimer i filosofi- og vitenskapshistorie og 24 undervisningstimer i etikk. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Fronter og få tilbakemelding av faglærer.

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Prosessorientert vurderingsform:

Skrive en oppgave over oppgitt tema. Oppgaven skal være på 3000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 30 % fravær.
2. Levere inn utkast til oppgave på Fronter innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer.

Kandidater som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klausureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes som eget emnekompendium ved høgskolen.

Filosofihistorie:

Enten:

Tollefsen, Torstein og Syse, Henrik og Nicolaisen, Rune (2001): *Tenkere og ideer. Filosofiens historie fra antikken og til vår egen tid.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

eller:

Svare, Helge (1997): *I Sokrates' fotspor. Filosofi- og vitenskapshistorie.* Oslo: Pax Forlag

Etikk:

Enten:

Johannesen, Kjell E. og Vetlesen, Arne J. (2000): *Innføring i etikk.* Oslo: Universitetsforlaget

og:

*Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora:
Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi.
Oslo: Komiteen 2006, 40 sider. Finnes på hjemmesiden:
[http://www.etikkom.no/Documents/Publikasjoner-som-PDF/Forskningsetiske%20retningslinjer%20for%20samfunnsvitenskap,%20humaniora,%20juss%20og%20teologi%20\(2006\).pdf](http://www.etikkom.no/Documents/Publikasjoner-som-PDF/Forskningsetiske%20retningslinjer%20for%20samfunnsvitenskap,%20humaniora,%20juss%20og%20teologi%20(2006).pdf)

eller:

*Aristoteles (1993): *Den nichomachæiske Etik. I:* Troels, Engberg Pedersen (1993): *Aristoteles om mennesket.* København: Pantheon forlag, ss. 48-88.

- *Luther, Martin (1964): Om lydighed mod den verdslige øvrighed. I: *Luthers Skrifter i Udvalg IV*. Aarhus: Aros forlag, ss. 158-210.
- *Hume, David (2010): *En undersøgelse av moralens principper*. Frederiksberg: Anis forlag, ss. 117-138.
- *Kant, Immanuel (1999): *Gundlæggelse av sædernes metafysik*. København: Reitzel forlag, ss. 39-100.
- Kierkegaard, Søren (2004): *Kjerlighedens Gjerninger*. København: GADS forlag, ss. 25-101 og 312-326.
- *Stuart Mill, John (1991): *Moral grundet på nytte og lykkepincippet*. København: Munksgaard forlag, ss. 143-186.
- Rawls, John (2005): *A Theory of Justice*. Cambridge: Harvard University Press, ss. 60-116 og 136-149.
- Habermas, Jürgen (2002): *Religion and Rationality*. Cambridge: Polity Press, ss. 129-138.
- *Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora:
Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi.
Oslo: Komiteen 2006, 40 sider. Finnes på hjemmesiden:
[http://www.etikkom.no/Documents/Publikasjoner-som-PDF/Forskningsetiske%20retningslinjer%20for%20samfunnsvitenskap,%20humaniora,%20juss%20og%20teologi%20\(2006\).pdf](http://www.etikkom.no/Documents/Publikasjoner-som-PDF/Forskningsetiske%20retningslinjer%20for%20samfunnsvitenskap,%20humaniora,%20juss%20og%20teologi%20(2006).pdf)

BM1001 Innføring i misjonsvitenskap (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BM1001
Emnenavn:	Innføring i misjonsvitenskap
Emnenavn nynorsk:	Innføring i misjonsvitenskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Mission
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Status:	Obligatorisk emne
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høyskolelektor Ketil Jensen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	3 stp. mot KRL213 2 stp. mot MIS201 2 stp. mot KRL105
Gjelder fra:	1. august 2014

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for utvalgte tema fra misjonsteologien
- gjøre rede for utvalgte tema fra religionsteologien
- gjøre rede for hovedtrekk ved den kristne misjonens historie
- gjøre rede for misjonstankens gjennombrudd i Norge, med vekt på misjonsorganisasjonenes fremvekst
- gjøre rede for norske organisasjoners kontemporære misjonsvirksomhet
- gjøre rede for utvalgte tema knyttet til misjonærrollen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om aktuell misjonsvirksomhet slik at dette belyser en problemstilling
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om den kristne misjonens historie og ulike misjonsorganisasjoner, og fremstille dette på en sakssvarende måte
- anvende kunnskap fra emnets enkelte deler til eventuell fremtidig arbeid i kirke og misjon

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
- kunne møte mennesker med annen religiøs ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i misjonsvitenskap. Dette inkluderer utvalgte temaer fra misjonsteologi, misjonshistorie og misjonsstrategi, foruten temaer knyttet til misjonærrollen. Emnet vil videre presentere enkle utfordringer knyttet til religionsteologien og den kontemporære globale misjonssituasjonen.

Organisering og arbeidsmåter:

Det tilbys 48 undervisningstimer i emnet. Undervisningen består hovedsakelig av forelesninger. Forelesningene fordeles forholdsvis likt mellom temaer fra misjonsteologien, misjonshistorien og misjonsstrategien, foruten presentasjon av kontemporær misjonsvirksomhet.

Vurdering og eksamen:

En femtimers skoleeksamen som gis gradert karakter.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av den skriftlige kausureksamenene. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Berentsen, Jan-Martin, Engelsviken, Tormod og Jørgensen, Knud (2004): *Missiologi i dag*, Oslo: Universitetsforlaget (2.utg), ss. 15-74, 173-219, 242-261, 295-380, 397-412, 434-466

Ekenes, R., Engelsviken, T., Jørgensen, K. og Rolf Kjøde (red). (2011): *Misjon til forandring. Refleksjoner og visjoner fra Lausanne III*. Skjetten: Hermon Forlag AS, ss. 7-17, 36-71, 90-107, 167-176, 195-202, 227-294

*Engelsviken, Tormod (1996): «Endringer i norsk misjon de siste 50 år», Oslo: NOTM, Egede Instituttet: ss. 123-147

*Haraldsø, Brynjar (1997): *Kirke og misjon gjennom 2000 år*, Oslo: Lunde Forlag, ss. 66-73, 82-85, 89-90, 141-145, 229-234, 268-275

Kane, J. Herbert (2001): *A Concise History of the Christian World Mission. A Panoramic View of Missions from Pentecost to the Present*. Grand Rapids, Michigan: Baker Books. ss. 3-89.

NLM (2009): "NLMs misjonsstrategi mot år 2020. Der hvor Kristi navn ikke før var nevnt", i: *Til Frihet. NLMs generalforsamling 2009 – Sakliste og dokumenter*. (NLMs generalforsamling 2009)

Uglem, Olav (2002): *Norsk misjonshistorie*, Oslo: Lunde Forlag, (2.utg.), ss. 11-184

Den norske israelsmisjonen (2004): «Det Jødiske folk, evangeliet og løftene: en prinsippklæring om kirkens forhold til det jødiske folk og om dette folkets plass i Guds frelseshistorie». ss. 1-23.

RLE1007 Bibelfag (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1007
Emnenavn:	Bibelfag
Emnenavn nynorsk:	Bibelfag
Emnenavn engelsk:	Biblical Studies
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Professor Sverre Bøe
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	RLE1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp mot KRL101-102 5 stp mot KRL101-103
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for grunnleggende prinsipper i historisk-kritiske, litterære og kanoniske tilnærminger til bibeltekster
- gjør rede for utvalgte gammeltestamentlige temaer som skapelse, utvelgelse, pakt, dom og gjenopprettelse, Sion, teodicé ut fra 1. Mosebok, Hosea og Klagesangene. Følgende tekster skal kunne detaljeksegeres: 1. Mosebok 1,1-3,24; 9,1-22; 11,27-13,2; 17,1-27; 22,1-19; Hosea 1,1-3,5; 4,1-19; 6,1-11; 8,1-14; 11,1-11; 13,4-14,10; Klagesangene 1,1-5,22
- gjøre rede for misjonstankens basis og gjennombrudd i Apostlenes Gjerninger
- gjøre rede for utvalgte paulinske temaer som apostolat, evangelium, forholdet mellom jøder og hedninger, rettferdiggjørelse ved tro, loven og det kristne livet i Galaterbrevet, i lys av Paulus' misjonsvirksomhet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende et grunnleggende metodeskjema for tolkning av bibeltekster
- tolke et utvalg av tekster i oversettelse fra 1. Mosebok, Hosea og Klagesangene, samt Apostlenes Gjerninger og hele Galaterbrevet.
- reflektere over utvalgte gammeltestamentlige temaer som skapelse, utvelgelse, pakt og Sion som basis for Det nye testamentets misjonstanke

- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning om og i Bibelen ut fra gjeldende læreplan for grunnskolen og videregående opplæring

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- finne, vurdere og henviser til eksegetisk og bibelteologisk fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en problemstilling

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i eksegetisk metode. Utvalgte tekster fra 1 Mosebok (1,1-3,24; 9,1-22; 11,27-13,2; 17,1-27; 22,1-19), Hosea (1,1-3,5; 4,1-19; 6,1-11; 8,1-14; 11,1-11; 13,4-14,10), Klagesangene (1,1-5,22), samt Apostlenes gjerninger og Galaterbrevet skal i helhet tolkes ut fra sine historiske kontekster, med særlig vekt på å belyse tekstenes litterære og teologiske særpreg. Med utgangspunkt i 1 Mosebok, Hosea og Klagesangene gis det også en grunnleggende innføring i sentrale GT-teologiske temaer som skapelse og utvelgelse, pakt, dom og gjenopprettelse, Sion og teodice. I den forbindelse gis det også en innføring i hvordan disse temaer danner grunnlag for NTs misjonstanke. Studiet av Apostlenes Gjerninger fokuserer på misjonstankens basis og gjennombrudd i den første kirke. Med utgangspunkt i Galaterbrevet gis det en grunnleggende innføring i noen sentrale Paulinske temaer som apostolat, evangelium, forholdet mellom jøder og hedninger, rettferdiggjørelse ved tro, loven og det kristne livet i lys av Paulus' misjonsvirksomhet.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av til sammen 48 undervisningstimer. Det tilbys 24 undervisningstimer i Det gamle testamente og 24 timer i Det nye testamente. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høyskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Fronter og få tilbakemelding av faglærer.

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Prosessorientert vurderingsform:

Skrive en oppgave over oppgitt tema. Oppgaven skal være på 3000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 30 % fravær.

2. Levere inn utkast til oppgave på Fronter innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer.

Kandidater som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klausureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skalerskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes som eget emnekompendium ved høyskolen.

Det gamle testamente:

Dearman, J. Andrew (2002): *Jeremiah/Lamentations* (The NIV Application Commentary). Grand Rapids: Zondervan, ss. 425-477.

Kartveit, Magnar (red). (2003): *Det gamle testamentet. Analyse av tekster i utval.* 3. utg. Oslo: Det Norske Samlaget, ss. 17-22; 73-81; 88-114.

Köstenberger, Andreas J. and O'Brien, Peter T. (2001): *Salvation to the Ends of the Earth. A Biblical Theology of Mission* (New Studies in Biblical Theology 11). Downers Grove, Illinois: IVP, ss. 25-53.

Garrett, Duane and House, Paul R. (2004): *Song of Songs/Lamentations* (Word Biblical Commentary 23B). Nashville: Thomas Nelson, ss. 316-329.

og enten:

Smith, Gary V. (2001): *Hosea, Amos, Micah* (The NIV Application Commentary). Grand Rapids: Zondervan, ss. 21-39, 43-98, 130-145, 159-168, 183-201.

eller:

Dearman, J. Andrew. (2010). *The Book of Hosea* (New International Commentary of the Old Testament). Grand Rapids: Eerdmans, ss. 77-169, 188-200, 216-235, 274-294.

og enten:

Waltke, Bruce (2001): *Genesis – A Commentary*. Grand Rapids: Zondervan, ss. 17-21; 38-96; 143-151; 199-217; 257-265; 301-309.

eller:

Arnold, Bill T. (2009). *Genesis* (The New Cambridge Bible Commentary). Cambridge: Cambridge University Press, ss. 1-19, 29-52, 54-75, 108-113, 126-138, 167-174, 200-210.

Det nye testamente:

Hvalvik, Reidar (1992 eller senere utg): *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes Gjerninger*. Oslo: Credo Forlag, ss. 31-132.

Stott, John (1995): *Galaterbrevet*. Oslo: Lunde Credo, ss. 9-189.

og enten:

Fougner, Even (1990): *Fortolkning til Apostlenes Gjerninger*. Oslo: Nye Luther Forlag, ss. 209-299.

eller:

Stott, John (1990): *The Message of Acts: to the ends of the earth*, Leicester: IVP, ss. 215-330.